

Утвърдил :

Пенка Димитрова

Директор на ОУ „Николай Райнов“

Заповед №263/11.09.2026 г.

УЧИЛИЩНА ПЛАН - ПРОГРАМА
ЗА
ПОВИШАВАНЕ ГРАМОТНОСТТА НА УЧЕНИЦИТЕ
ОТ ОУ „НИКОЛАЙ РАЙНОВ“ – КЕСАРЕВО
ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027 г.

1. Въведение

План-програмата за повишаване на резултатите по БЕЛ и грамотността на учениците от ОУ "Николай Райнов" съдържа анализ и оценка на състоянието, целта, водещите принципи при изпълнението ѝ и е обвързана с конкретни мерки и дейности за постигане на целите, реализирането на които би способствало за повишаване на успеваемостта на учениците по БЕЛ през настоящата учебна година. Тя е изготвена в съответствие със заложените приоритетни области в Стратегията за развитие на ОУ "Николай Райнов" - 2024 – 2028 година – качество на образованието и равен достъп до образование и ще подпомогне изпълнението на стратегическите цели.

2. Анализ на състоянието за учебната 2026/2027г.

През изминалата учебна 2026/2027 година в училището се обучаваха 25 ученици в дневна форма, разпределени в 4 паралелки. Те са от три етноса – български, турски и ромски, като входното ниво в началото на учебната година за голяма част от тях е доста ниско.

Представяне на общото ниво на учениците по БЕЛ

Констатациите на учителите по БЕЛ след проверки чрез тестово изпитване по БЕЛ в I – VII клас показват, че учениците се насочват да работят по задачи със затворен отговор. Голяма част от тях съзнателно избягват задачите със свободен отговор, създаването на аргументативен текст, анализирането на художествен текст. Това се дължи на нетрайните им знания, на липсата на изградени навици и умения да четат литературните творби и свободно да ги интерпретират. Допускат се сериозни правописни, граматични, пунктуационни и стилистични грешки. При съставянето на писмен текст липсва логическа последователност в изложението, срещат трудности в избора на подходящи думи и изрази, което показва недостатъчен речников запас.

Тук е мястото да се посочи, че в училището учат и старателни ученици, които се справят с поставените задачи и бележат ръст в развитието и успеваемостта си.

Анализът на резултатите от проведените входни, изходни нива и текущи изпитвания налага следните изводи:

- При голяма част от учениците липсват изградени умения и навици за четене с разбиране, но също така имаме изявени ученици.
- По-ниските резултати се дължат на съществени пропуски още в началната и основна степен на образование, а при отделни ученици се констатира ниво на полуграмотност.
- Слабата мотивираност за учене у учениците и незаинтересоваността на голяма част от родителите водят до по-слаби резултати.
- Социалният и образователен статут на родителите, културните и етнически особености и традиции, езикът, на който се говори в семейството, също оказват влияние върху резултатите на учениците.

Дейности по подготовка на учениците за НВО по БЕЛ

За подготовката на учениците от дневна форма на обучение за явяване на НВО по БЕЛ през 2026/2027г г. се работеше основно в часовете по БЕЛ ООП и в часовете за консултации и работата по проект Успех за теб.

Използвани са иновативни и интерактивни методи, проектно - базирано обучение др. За богато онагледяване на учебния материал и използване на различни източници на информация, както и достъпни примери от житейски ситуации.

Извърши се сравнителен анализ на резултатите от входно, междинно и изходно равнище и се набелязаха индивидуални и общи коригиращи мерки.

Целенасочена работа е извършена по мотивацията на учениците за явяване и добро представяне на НВО по БЕЛ.

Извършена е контролна дейност върху провеждането на учебните часове по БЕЛ от директора, пробни тестове за НВО в 7 клас по БЕЛ от РУО – В. Търново.

Използвани са възможностите на проектите „Успех за теб“ и „Равен достъп в условия на криза“, часовете за консултации, допълнително обучение по БЕЛ като част от общата подкрепа, както и допълнително обучение по БЕЛ на ученици, за които българският език не е майчин.

1. Налице е повишение на резултатите по НВО - БЕЛ на училищно ниво в 7 клас и много лоши в 4 клас.
2. Резултатите по НВО - БЕЛ на училищно ниво са доста под резултатите на регионално и национално ниво.

Изводи:

Добра работа на учителите по мотивиране на учениците за явяване на НВО по БЕЛ. Резултатите на 7 клас на НВО на училищно ниво са с няколко стотни по-високи от предишната учебна година, но е необходимо да положат още повече усилия за подготовката си по БЕЛ.

Необходимо е педагогическата колегия да предприеме мерки за преодоляване на пропуските и повишаване на резултатите.

Посочените резултати и направените изводи разкриват необходимостта от редприемане на още мерки за успешно полагане на НВО по БЕЛ – 4 и 7 класове и повишаване на езиковата грамотност на всички ученици в сравнение с 2026/2027г година.

Целта на настоящата план-програма е да се набележат, систематизират и изпълнят мерки и дейности, които да доведат до повишаване на грамотността и резултатите по БЕЛ на учениците от ОУ ”Николай Райнов” – Кесарево.

Водещи принципи при изпълнението на план-програмата са: „Заедно можем повече“ и „Подготовката за външни оценявания по БЕЛ стартира от първия ден, в който ученикът започва обучението си в училище“.

Това означава целенасочена и ежедневна работа на цялата педагогическа колегия по повишаване на грамотността, овладяването на книжовните норми на съвременния български език и преодоляването на пропуските по БЕЛ от момента на постъпване на ученика в училище чрез работа по време на всички учебни часове, извънкласни дейности и часове за самоподготовка.

Мерки и дейности:

Мярка	№	Дейност	Отговорник/срок
Мярка 1. Оценяване на равнището на успеваемост по БЕЛ от учителите по БЕЛ	1	Провеждане на входно равнище по БЕЛ, проверка, анализ на резултатите, коригиращи мерки	Учители по БЕЛ/ 3-седмичен от началото на учебната година
	2	Провеждане на класна работа по БЕЛ за Първи учебен срок по БЕЛ, проверка, анализ на резултатите, коригиращи мерки	Учители по БЕЛ/съгласно график за класни работи през Първия учебен срок
	3	Провеждане класна работа по БЕЛ за Втори учебен срок по БЕЛ, проверка, анализ на резултатите, коригиращи мерки	Учители по БЕЛ/съгласно график за класни работи през Втория учебен срок
	4	Провеждане на изходно равнище по БЕЛ, проверка, анализ на резултатите, коригиращи мерки	Учители по БЕЛ/до една седмица преди

			оформянето на годишна оценка
Мярка 2. Екипни срещи между педагогическите специалисти и координатора по чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование	1	В случай на установена необходимост, определяне на ученици, които се нуждаят от консултации	Учители по БЕЛ, координатор/по време на регулярни срещи
	2	В случай на установена необходимост, определяне на ученици, които се нуждаят от допълнително обучение по БЕЛ като част от общата подкрепа	Учители по БЕЛ, координатор/по време на регулярни срещи
	3	В случай на установена необходимост, определяне на ученици, за които българският език не е майчин и които се нуждаят от допълнително обучение по БЕЛ	Учители по БЕЛ, координатор/по време на регулярни срещи
	4	В случай на установена необходимост, определяне на ученици от уязвими групи, които се нуждаят от допълнително обучение по БЕЛ като част от общата подкрепа	Учители по БЕЛ, координатор/по време на регулярни срещи
Мярка 3. Използване възможностите на проекти за допълнително обучение по БЕЛ	1	Идентифициране на учениците, които имат необходимост от допълнително обучение по БЕЛ съгласно изискванията на съответния проект	Учители по БЕЛ/в сроковете по проекта
	2	Реализиране на Дейност 4 по проект „Успех за теб“ и за обща подкрепа и допълнително обучение по БЕЛ	Учители по БЕЛ/в сроковете по проекта
Мярка 4. Използване на заниманията по интереси към Общински Център за подкрепа за личностно развитие и часовете за занимания по интереси в ЦОУД за повишаване успеваемостта на учениците по БЕЛ	1	Сформиране на група за занимания по интереси „Детска школа – усмивка“ и реализиране на дейности с групата, свързани с по-лесно възприемане на информация от текстовете на изучавани песни.	Ръководител на заниманията по интереси/по график на групата
	2	Провеждане на часовете за занимания по интереси, като част от дейността на учителите ЦОУД да бъдат в читалищната библиотеката и в клуба за занимания по интереси с четене на книги и изучавани произведения, както и с прожекции на филми по литературни произведения.	Учителите/по график за часовете им за занимания по интереси
Мярка 5. Стимулиране използването на читалищната библиотека, свободната библиотека и материалите във „Успех на НВО – 4, 7 клас“	1	Насочване на учениците към пълноценно използване на възможностите на читалищния библиотечен фонд	Лице, определено за отговорник /през цялата учебна година
	2	Провеждане на открити уроци и други общоучилищни мероприятия и/или изяви в читалищната библиотека	Педагогически специалисти/съгласно плановете на МО и календарния план
	3	Насочване на учениците към пълноценно усвояване на свободното време в междучасията или след учебните часове чрез ползване на свободната библиотека, както и стимулирането им да я обогатяват	Педагогически специалисти/ през цялата учебна година

	4	Мотивиране на учениците активно да използват електронни ресурси „Успех на НВО – 4, 7 клас“	Педагогически специалисти/ през цялата учебна година
Мярка 6. Акцент върху учебния предмет БЕЛ при самоподготовката на учениците	1	Работа на учителите ЦДО в часовете за самоподготовка на учениците с акцент върху учебния предмет БЕЛ	учителите ЦДО /по график за часовете им по самоподготовка
	2	Насочване вниманието на родители за контрол върху самоподготовка на учениците с акцент върху учебния предмет БЕЛ	Класни ръководители/ при провеждане на първа родителска среща
Мярка 7. Квалификационна дейност на педагогическите специалисти и прилагането ѝ в образователно-възпитателния процес	1	Вътрешноучилищна квалификация – „Мисловните карти като интерактивен метод на обучение при прилагане на компетентностния подход“ и приложение на наученото образователно-възпитателния процес	Лектор – учител по БЕЛ/ 11-12..2026 г., приложение до края на учебната година
	2	Проектно-базирано обучение, облачни технологии и дигитални ресурси – приложение в образователно-възпитателния процес	Педагогически специалисти/ през учебното време на учебната година
	3	„Разработване на СТЕМ сценарии“ и приложение на наученото образователно-възпитателния процес	Обучителна организация/м. юни 2027 г
	4	Обмен на добри практики в урочната дейност между училища, провеждане на открити уроци, участие в конференции и други форуми за споделяне на иновации	Педагогически специалисти/по плана за квалификация и по плановете на експерти от РУО-В. Търново
Мярка 8. Използване на учебните часове по учебни предмети, различни от БЕЛ за подпомагане усвояването на съвременния български книжовен език, спазване на книжовните норми – правописни, граматични, лексикални и пунктуационни, спазване на правоговорните норми в общуването с акцент на уместната употреба на думи в съответствие с езиковите регистри	1	Корекции на правописни, граматични, лексикални и пунктуационни грешки при работа в клас, проверка на домашна работа, писмени разработки и изпитвания	Педагогически специалисти/през цялата учебна година
	2	По всички учебни предмети да се включат там, където е приложимо (в урочната работа, при задаване на домашна работа, проектно задание или др.) задачи за създаване на различни текстове	Педагогически специалисти/през цялата учебна година
	3	По всички учебни предмети да се изискват умения за четене с разбиране, резюмиране, създаване на собствен текст и там, където е приложимо – разчитане на диаграми, таблици и статистически данни	Педагогически специалисти/през цялата учебна година
	4	Да се изготвят листове за оценяване по всички учебни предмети по формата на НВО при тестово изпитване на учениците	Педагогически специалисти/до края на Първи учебен срок
	5	Всички педагогически специалисти да общуват на съвременен български книжовен език и да спазват правоговорните норми по време на изпълнение на служебните си задължения	Педагогически специалисти/през цялата учебна година

	6	Да се обръща внимание върху спазване на правоговорните норми в общуването от страна на учениците с акцент на уместната употреба на думи при създаване на различни видове текст	Педагогически специалисти/през цялата учебна година
Мярка 9. Стимулиране на учениците за участие в олимпиада по БЕЛ и литературни конкурси	1	Подготовка на ученици за училищен кръг на олимпиада по БЕЛ и мотивирането им за участие	Учители по БЕЛ/ по график в Заповед на министъра на образованието и науката
	2	Подготовка и участие на ученици в областен кръг на олимпиада по БЕЛ (при класиране)	Учители по БЕЛ/ по график в Заповед на министъра на образованието и науката
	3	Предоставяне на информация на учениците за възможностите за участие в литературни конкурси и мотивирането им да участват	Учители по БЕЛ/по регламент на съответния конкурс
Мярка 10. Провеждане на: „Ден на четенето“, „Международен ден на грамотността“, „Ден на народните будители“, „Ден на Светите братя Кирил и Методий“, „Ден на поезията“	1	Подготовка и провеждане на отбелязването на бележити дати, тематично свързани с учебния предмет БЕЛ	Учители по БЕЛ, класни ръководители/ по график в календарния план
Мярка 11. Провеждане на инициативи на Ученическия съвет, свързани с учебния предмет БЕЛ	1	Реализиране на инициативи на Ученическия съвет, свързани с учебния предмет БЕЛ	Ученически съвет/ по план на ученическия съвет
Мярка 12. Провеждане на извънредни родителско-учителски срещи за учениците от 4-ти и 7-ми клас	1	Провеждане на извънредна родителско-учителски среща, с присъствието на учениците от 4-ти клас за представяне на анализ на резултатите от Първи учебен срок, дейности и съвместни мерки между учители и родители за успешно полагане на НВО по БЕЛ в края на 4-ти клас	Класните ръководители на учениците от 4-ти клас/през м. февруари 2027 г.
	2	Провеждане на извънредна родителско-учителски среща, с присъствието на учениците от 7-ми клас за представяне на анализ на резултатите от Първи учебен срок, дейности и съвместни мерки между учители и родители за успешно полагане на НВО по БЕЛ	Класните ръководители на учениците от 7-ми клас/през м. февруари 2027 г.
Мярка 13. Провеждане на пробни изпити по формата на	1	Провеждане на пробен изпит по формата на НВО по БЕЛ	Учител по БЕЛ, преподаващ в 7-ми клас/ м. май 2027

НВО по БЕЛ в 4 и 7 класове	2	Провеждане на поне два пробни изпита по формата на НВО по БЕЛ	Учител по БЕЛ, преподаващ в 4-ти клас/ м. март-април 2027
Мярка 14. Анализ на резултатите от външните оценявания	1	Извеждане на изводи и набелязване на коригиращи мерки след анализ на резултатите от НВО по БЕЛ в 4 и 7 класове	Директор, учители по БЕЛ/в началото на м. септември 2026 г.
	2	Отчет за изпълнение на настоящата план-програма и извеждане на изводи за въздействието от прилагането ѝ	Директор/в началото на м. септември 2026 г.